Tema: Zaporedja Poglavje: Uvod Oblika: frontalna Pripomočki: tabla

(Načeloma že itak vejo, kaj je zaporedje – nekaj si sledi po vrsti, lahko so to števila, črke, simboli itd.)

Zaporedje števil je niz števil, ki si sledijo po vrsti, npr. (naj predlagajo sami)

$$8, 6, 45, -9, \sqrt{19}, \pi, e^2, i - 8, \dots$$

Vsako število v zaporedju se imenuje **člen zaporedja**. V splošnem lahko zaporedje zapišemo s simboli:

$$a_1, a_2, a_3, a_4, a_5, a_6, \ldots, a_n, a_{n+1}, \ldots,$$

kjer so a_1 prvi člen zaporedja, a_2 drugi člen zaporedja itd.; a_n imenujemo n-ti člen oz. **splošni** člen zaporedja.

Končno zaporedje ima končno število členov (npr. 1, 2, 3, 2, 1), **neskončno** pa neskončno (npr. $3, 6, 9, 12, 15, \ldots$).

Nas zanimajo zaporedja, ki jim lahko določimo člene (našteješ zaporadja, za vsako najprej vprašaš za naslednje konkretne člene, šele nato za splošni člen):

$$1,2,3,4,5,6,\dots$$
 $a_n=n$ $2,4,8,16,32,\dots$ $a_n=2^n$ $a_n=2^{n-1}$ $a_n=3n+1$ $a_n=a_{n-2}+a_{n-1}$ (Fibonaccijevo zaporedje)

Zaporedje realnih števil je predpis, ki naravnim številom po vrsti priredi realna števila:

$$f: \mathbb{N} \to \mathbb{R}$$

$$1 \longmapsto a_1$$

$$2 \longmapsto a_2$$

$$3 \longmapsto a_3$$

$$\vdots$$

$$n \longmapsto a_n$$

Pišemo lahko kar $f(n) = a_n$.

(Seveda lahko slikamo tudi v \mathbb{C} , ampak potem se nam zatakne pri lastnostih zaporedij in nimamo veliko za početi z njimi. Vedno začnemo z 1 (lahko bi tudi z 0, se vse le zamakne).)

Predstavitve zaporedij

- Zapišemo njegove člene: 0,2,4,6,8,... (Tu je nevarnost treh pikic, ni nujno enoličnega nadaljevanja zaporedja: npr. 2,4,... se lahko nadaljuje s 8,16,... (potencami 2), lahko pa s 6,8,10...)
- S predpisom zaporedja (s splošnim členom): $a_n = 2(n-1) = 2n-2$
- Z grafičnim prikazom: SLIKA
- \bullet Z rekurzivnim zapisom (s prejšnjimi členi): $a_n=a_{n-1}+2, a_1=0$ (ne bo šlo pri vseh zaporedjih)

Vaje:

- Zapis zaporedij iz splošnega člena, grafični prikaz
- Zapis splošnega člena iz zaporedja, iz grafičnega prikaza; zapis x-tega člena zaporedja
- uporabljaj različne črke, ne le a

Tema: Zaporedja Poglavje: Lastnosti zaporedja

Oblika: frontalna Pripomočki: tabla

Ali imajo naslednja zaporedja kakšne posebne lastnosti? (Če ni odziva, kar direkt vprašaš "ali narašča?" ipd.)

$$-2, -1, 0, 1, 2, 3, 4, 5, \dots$$

$$16, 8, 4, 2, 1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \dots$$

$$1, -1, 2, -2, 3, -3, 4, -4, \dots$$

$$2, 0, 1, -1, 0, -2, -1, -3, \dots$$

Glede na urejenost je zaporedje (lahko zraven narišeš primere grafov zaporedij, ki ustrezajo tej lastnosti ...):

• naraščajoče, če za vsak $n \in \mathbb{N}$ velja $a_n \leq a_{n+1}$ (torej to mora veljati za VSAKA sosednja člena!),

strogo naraščajoče: $a_n < a_{n+1}$,

- padajoče, če za vsak $n \in \mathbb{N}$ velja $a_n \geq a_{n+1}$, strogo padajoče: $a_n > a_{n+1}$,
- alternirajoče/spreminjajoče, če ??? (pri grafičnem prikazu dobiš žagico, ne gre za spreminjanje predznakov),
- nič od naštetega (npr. $1, 2, 3, 2, 3, 4, 3, 4, 5, \ldots$).

Glede na omejenost je zaporedje (spet nariši kakšen grafični prikaz):

- navzdol omejeno, če obstaja $m \in \mathbb{R}$, da so vsi členi zaporedja večji ali enaki od njega: $a_n \geq m$ za vsak $n \in \mathbb{N}$.
- navzgor omejeno, če obstaja $M \in \mathbb{R}$, da so vsi členi zaporedja manjši ali enaki od njega: $a_n \leq M$ za vsak $n \in \mathbb{N}$.
- omejeno, če je navzdol in navzgor omejeno (obstajata $m, M \in \mathbb{R}$, da za vse člene zaporedja velja: $m \leq a_n \leq M$ za vsak $n \in \mathbb{N}$).

Vaje:

- Dokaz naraščanja/padanja zaporedij (izberi primer, kjer to ni očitno, npr. kakšen racionalen splošni člen ...) (Torej ali je $a_n a_{n-1} \le ali \ge 0$)
- Padajoče zaporedje je navzgor omejeno s prvim členom
- Konstantno zaporedje -> ni STROGO naraščajoče/padajoče zaporedje

Tema: Zaporedja Poglavje: Aritmetično zaporedje

Oblika: frontalna Pripomočki: tabla

Kaj je skupno naslednjim zaporedjem (konstantna razlika (splošni člen poračunate potem, razen če ga kdo sam ugane)):

$$a_n = 2n + 1$$
 $d = 2$
 $a_n = 2n + 1$ $d = 3$
 $a_n = 2n + 1$ $d = 3$
 $a_n = 3n + 11$ $d = 3$
 $a_n = 3$
 $a_n = 5$ $d = 0$

Zaporedje je aritmetično, kadar je razlika med zaporednimi členi konstantna:

$$a_n - a_{n-1} = d$$
 za vsak $n \in \mathbb{N}$

Za splošno zaporedje $a_1, a_2, a_3, a_4, \ldots, a_n, \ldots$ lahko zapišemo splošni člen:

$$a_1$$

 $a_2 = a_1 + d$
 $a_3 = a_2 + d = a_1 + 2d$
 $a_4 = a_3 + d = a_1 + 3d$
 \vdots
 $\mathbf{a_n} = \mathbf{a_1} + (\mathbf{n-1})\mathbf{d}$

(Tu naj primere predlagajo sami)

- $d > 0 \rightarrow \text{naraščajoče (npr. } 1, 2, 3, \ldots)$
- $d < 0 \rightarrow \text{padajoče (npr. } 1, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \ldots)$
- $d = 0 \rightarrow \text{konstantno (npr. } 3, 3, 3, \ldots)$
- primer, ki ne spada nikamor, npr. $1, 2, 3, 2, 8, 6, 4, \ldots$

Vaja:

- Izračunamo splošni člen s to formulo za zgornje tri primere. Ali so zaporedja naraščajoča, padajoča, . . . ?
- Iz splošnega člena prvih nekaj členov in (2n+1)-ti člen ali kaj podobnega
- Dokaži, da je zaporedje $a_n = 55 12n$ aritmetično. (izračunati $d, a_5, a_{20} \ldots$)
- Naj bodo a, x, b zaporedni členi aritmetičnega zaporedja. Koliko je x? $x a = b x \to x = \frac{a+b}{2} \text{ je aritmetična sredina ali povprečje števil } a \text{ in } b.$
- Za katere x so to zaporedni členi zaporedja? $x^2-3, x-1, 1-2x$ (Lahko direkt iz enakosti razlik. Za d pa en life hack: a_1, a_2, a_3 zaporedni členi aritmetičnega zaporedja: namesto $a_1, a_2 = a_1 + d, a_3 = a_1 + 2d$ gledaš $a_1 = a_2 d, a_2, a_3 = a_2 + d$.)

Vsota aritmetičnega zaporedja

$$S_n = \sum_{i=1}^n a_i = a_1 + a_2 + \dots + a_n =$$

$$= a_1 + a_1 + d + \dots + a_1 + (n-1)d =$$

$$= a_n + a_n - d + \dots + a_n - (n-1)d$$

Seštejemo in dobimo: $2S_n = n(a_1 + a_n)$

$$S_n = \frac{n}{2}(a_1 + a_n) = \frac{n}{2}(a_1 + a_1 + (n-1)d) = \frac{n}{2}(2a_1 + (n-1)d)$$

Vaje:

- Vsota nekega zaporedja npr. števila od 1 do 100 (Tega že znamo z Gaussovo metodo, po "sendviču", lahko primerjamo, da dobimo enako.)
- Vsota od m-tega do n-tega člena (in vemo le npr. četrti člen in vsoto tretjega in petega) $(S_n S_m)$
- Izračunaj primeren x: 5 + 9 + 13 + ... + x = 5355.
- Rešitvi spodnjih enačb sta (sam mora pogruntati, da je manjši drugi člen in večji šesti člen) člena a_2 in a_6 naraščajočega aritmetičnega zaporedja. Najmanj koliko členov tega zaporedja moramo sešteti, da dobimo vsaj 550?

$$3 \cdot 2^{x+2} - 6 \cdot 2^x = 2^5 - 20$$

$$\log_3(x - 5) - 2 = 0$$

Tema: Zaporedja Poglavje: Geometrijsko zaporedje

Oblika: frontalna Pripomočki: tabla

(Na enak način kot aritmetično zaporedje) Kaj je skupno naslednjim zaporedjem (konstanten količnik (splošni člen poračunate potem, razen če ga kdo sam ugane)):

$$a_n = 2n + 1$$
 $d = 2$
 $-4, 8, -16, 32, \dots$ $a_n = -3n + 11$ $d = -3$
 $8, 4, 2, 1, \frac{1}{2}, \frac{1}{4}, \frac{1}{8}, \dots$ $a_n = 5$ $d = 0$

Zaporedje je geometrijsko, kadar je količnik med zaporednimi členi konstanten.

$$\frac{a_n}{a_{n-1}} = q \text{ za vsak } n \in \mathbb{N}$$

Za splošno zaporedje $a_1, a_2, a_3, a_4, \ldots, a_n, \ldots$ lahko zapišemo splošni člen:

$$a_1$$

$$a_2 = a_1 \cdot q$$

$$a_3 = a_2 \cdot q = a_1 \cdot q^2$$

$$a_4 = a_3 \cdot q = a_1 \cdot q^3$$

$$\vdots$$

$$\mathbf{a_n} = \mathbf{a_1} \cdot \mathbf{q}^{\mathbf{n-1}}$$

(Tu naj primere predlagajo sami) RAJE V TABELI!

- $a_1>0$: $q>1 \to \text{naraščajoče (npr. } 2,6,18,54,\ldots)$ $0< q<1 \to \text{padajoče (npr. } 1,\frac{1}{2},\frac{1}{4},\frac{1}{8},\ldots)$
- $a_1<0$: $q>1 \to \mathrm{padajo\check{c}e} \ (\mathrm{npr.}\ -2,-6,-18,-54,\ldots)$ $0< q<1 \to \mathrm{nara\check{s}\check{c}ajo\check{c}e} \ (\mathrm{npr.}\ -1,-\frac{1}{2},-\frac{1}{4},-\frac{1}{8},\ldots)$
- q < 0: alternijajoče/spreminjajoče (npr. $-4, 8, -16, 32, \ldots$)

Vaja:

- Izračunamo splošni člen s to formulo za zgornje tri primere. Ali so zaporedja naraščajoča, padajoča, . . . ?
- Iz zaporedja splošni člen in q (Life hack: a_1, a_2, a_3 zaporedni členi geometrijskega zaporedja: namesto $a_1, a_2 = a_1q, a_3 = a_1q^2$ gledaš $a_1 = \frac{a_2}{q}, a_2, a_3 = a_2q$.)
- \bullet Iz splošnega člena prvih nekaj členov in (2n+1)-ti člen ali kaj podobnega
- Naj bodo a, x, b zaporedni členi geometrijskega zaporedja. Koliko je x? $\frac{x}{a} = \frac{b}{x} \to x = \sqrt{ab}$ je **geometrična sredina** števil a in b.
- Dokaz, da je aritmetična sredina večja od geometrijske ter kdaj je enaka.
- Določi x, da bodo to trije zaporedni členi geometrijskega zaporedja: 27^{3-x} , 3^{x-4} , 9^{2x-7} ALI $\log_5(2x+5)+2$, $4\log_5125$, $7\log_264-6$

Vsota aritmetičnega zaporedja

$$S_n = \sum_{i=1}^n a_i = a_1 + a_2 + \dots + a_n =$$

$$= a_1 + a_1 \cdot q + \dots + a_1 \cdot q^{n-1} =$$

$$= a_1 (1 + q + q^2 + \dots + q^n) =$$

$$= a_1 \frac{q^n - 1}{q - 1}, q \neq 1!$$

(Razmislek za q = 1 – konstantno zaporedje, vsota je kar $n \cdot a_1$) Vaje:

- Vsota nekega zaporedja
- Izračunaj primeren x: 5 + 15 + 45 + ... + x = 49205.
- Rešitvi spodnjih enačb sta zaporedoma prvi člen in količnik geometrijskega zaporedja. Najmanj koliko členov tega zaporedja moramo sešteti, da dobimo vsaj 7,83? $\log_2 x = 2 \log_2(x-3)$ $5^{x+1} = 5\sqrt{5}$

Tema: Zaporedja Oblika: frontalna Poglavje: Popolna ali matematična indukcija

Pripomočki: tabla

Koliko je vsota prvih n lihih števil (S_n) ?

$$S_1 = 1$$

 $S_2 = 1 + 3 = 4$
 $S_3 = 1 + 3 + 5 = 9$
 $S_4 = 1 + 3 + 5 + 7 = 16$
 $S_5 = 25$
 \vdots
 $S_n = 1 + 3 + 5 + 7 + \ldots + 2n - 1$

Zdi se nam, da je $S_n = n^2$. Kako to preverimo?

Popolna ali matematična indukcija je način dokazovanja iz posameznega v splošno (najpogosteje pri naravnih številih). Poteka v dveh korakih:

- 1. korak: preverimo, ali trditev velja za n=1
- 2. korak ($indukcijski\ korak$): ob predpostavki, da velja za n,je treba dokazati, da velja za n+1

Preverimo pri zgornjem primeru:

- 1. n=1: $S_1=1=1^2$, formula drži
- $2. n \rightarrow n+1$:

indukcijska predpostavka: $S_n = n^2$

indukcijski korak: $S_{n+1} = (n+1)^2$ (to želimo pokazati)

 $S_{n+1} = S_n + a_{n+1} = n^2 + (2n+1) = (n+1)^2$, s tem smo dokazali pravilnost formule

Vaje:

- Trdim, da je $\frac{1}{1\cdot 2} + \frac{1}{2\cdot 3} + \ldots + \frac{1}{n(n+1)} = \frac{n}{n+1}$. Dokaži, da je to res.
- Dokaži, da 31 deli števila oblike $5^{n+2} + 6^{2n+1}$

NEVARNOSTI (vsaka neprazna množica ima enake elemente), NEPRAVILNA RABA ...

Tema: Zaporedja
Oblika: frontalna
Poglavje: Limita zaporedja
Pripomočki: tabla

(Po domače:) Kam gre zaporedje $1, \frac{1}{2}, \frac{1}{3}, \frac{1}{4}, \frac{1}{5}, \dots$? (intuitivno proti 0, predstavimo na premici na intervalu [0, 1])

LAHKO KAKŠEN REALEN PRIMER, ZA UPORABO, NPR. ali znaš napovedati, koliko bo visok človek, če maš meritve prvih nekaj let (neka funkcija z asimptoto pri npr. 1,7 m)

Na enak način predstavimo še naslednja zaporedja in pogledamo, kam se stekajo:

- $\frac{1}{2}, \frac{2}{3}, \frac{3}{4}, \frac{4}{5}, \dots$ (proti 1 z desne)
- $1, -1, \frac{1}{2}, -\frac{1}{2}, \frac{1}{3}, -\frac{1}{3} \dots$ (proti 0 z obeh strani)
- $\frac{1}{2}$, $-\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$, $-\frac{1}{3}$,... (navzven iz 0 proti -1 in 1)

Ta števila, proti katerim grejo členi, bomo imenovali stekališča.

Definirajmo okolico točke a na premici = odprt interval oblike $(a - \epsilon, a + \epsilon)$, kjer je ϵ poljubno realno število > 0. (slikca na premici)

Stekališče je neko število, v čigar okolici je neskončno členov zaporedja.

Opomba: končno zaporedje ne more imeti stekališča ...

Če je a edino stekališče zaporedja a_n in je zunaj njegove okolice vedno končno členov zaporedja, ga imenujemo **limita zaporedja**. Pišemo $a = \lim_{n\to\infty} a_n$. (Če imamo samo pogoj, da je a edino stekališče, to ni nujno limita, npr. zaporedje $0, 1, 0, 2, 0, 3, 0, \ldots$ ali $1, 1, 1/2, 3, 1/3, 4, 1/4, 5, \ldots$)

Opomba: Zaporedje, ki ima limito, je konvergentno (se nagiba). Zaporedje, ki nima limite, imenujemo divergentno (se ne nagiba nikamor).

Lastnosti (Lahko konkreten primer. Če kakšna ni logična, tako pač je, nej grejo študirat matematiko):

- $\lim_{n\to\infty} c = c$
- $\lim_{n\to\infty}(a_n\pm b_n)=\lim_{n\to\infty}a_n\pm\lim_{n\to\infty}b_n$
- $\lim_{n\to\infty}(a_n\cdot b_n)=\lim_{n\to\infty}a_n\cdot \lim_{n\to\infty}b_n$ poseben primer: $\lim_{n\to\infty}(k\cdot b_n)=\lim_{n\to\infty}k\cdot \lim_{n\to\infty}b_n$
- $\lim_{n\to\infty} \frac{a_n}{b_n} = \frac{\lim_{n\to\infty} a_n}{\lim_{n\to\infty} b_n}$; $\lim_{n\to\infty} b_n \neq 0$

Vaje (stopnjuješ uporabo zgornjih lastnosti):

- $\lim_{n\to\infty} \frac{3n+2}{n-1}$ (deljenje z n, še nekaj podobnih)
- $a_n = \frac{2n}{n+1}$. Zapiši prvih pet členov in izračunaj limito. Kateri členi (za katere n) ležijo zunaj okolice limite s polmerom 0,4? ($|2 \frac{2n}{n+1}| \ge \frac{4}{10}$)
- racionalizacija: $\lim_{n\to\infty}(\sqrt{n+1}-\sqrt{n-1})$
- $\lim_{n\to\infty}(1+\frac{1}{n})^n=e$ (s kalkulatorjem prvih nekaj členov. Povemo, da pač to je to. Uporabimo na nadaljnih primerih npr. $\lim_{n\to\infty}(1+\frac{4}{3n})^{5n}$)

Tema: Zaporedja Poglavje: (Neskončne) vrste

Oblika: frontalna Pripomočki: tabla

Zaporedje: $a_1, a_2, a_3, a_4, ..., a_n$

Vrsta (je vsota členov zaporedja): $a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + \ldots + a_n$ (lahko samo v zaporedju zbrišeš vejice in napišeš plus, je bolj nazorno)

Če seštevano vse člene neskončnega zaporedja, govorimo o neskončni vrsti. Označimo: $S = a_1 + a_2 + a_3 + a_4 + \ldots = \sum_{n=1}^{\infty} a_n$ (S je tu samo zaradi oznake, lahko je karkoli.)

- Seštej zaporedje naravnih števil. $(1+2+3+4+5+...jasno\ gre\ v\ neskončnost.)$
- Seštej vrsto 1+1/2+1/3+1/4+1/5+... (Tukaj ni očitno, da vsota ni končna. Ali pa, saj vedno prišteješ nekaj zraven, in ker neskončnokrat prišteješ, bo pa ja šlo vse v neskončnost? Zato si pogledamo še konvergenten primer:)
- Ahil in želva tečeta v isto smer. Ahil štarta en kilometer pred želvo in teče 2-krat hitreje. Ali Ahil ujame želvo? (Ustno in s premico v dveh barvah nakažeš njuno premikanje želva preteče pol Ahilove razdalje. Ahil vedno razpolovi novo razdaljo do 2 km. Ahil preteče $1+1/2+1/4+1/8+\ldots=2$ km Tu zdaj povzameš problematični vidik neskončne vrste. Načeloma je ne moreš prešteti, ker ne moreš v neskončnost seštevati, to ni smiselno (baje so Grki imeli s tem konceptom probleme). Ampak to ne pomeni, da seštevanje neskončno členov da neskončno vsoto. V nekaterih primerih lahko vsoti vseeno pripišemo smiselno vrednost.)

Vrste, ki se jih ne da sešteti (ne dobimo nič konkretnega), imenujemo **divergentne vrste**. Kako pa vemo, ali se da vrsto sešteti (takrat jo imenujemo **konvergentna vrsta**)? Pogledamo *delne vsote (Naj sami z malo vodenja vidijo, da moraš vzeti limito)*:

$$S_1 = a_1$$

$$S_2 = a_1 + a_2$$

$$\vdots$$

$$S_n = a_1 + \ldots + a_n$$

$$\vdots$$

$$S = \lim_{n \to \infty} S_n$$

Če so delne vsote konvergentne, potem je vsota neskončne vrste enaka kar limiti delnih vsot. (Lepe vrste za seštevanje so geometrijske vrste, zato si jih podrobneje poglejmo.)

Neskončna geometrijska vrsta

(Našteješ zaporedja in naj vidijo, ali divergira ali ne. Konvergenten primer vzameš iz primera z Ahilom.)

- $2+4+8+16+\dots$ divergira (q=2)
- 1-1+1-... divergira (q=-1)
- $1-3+9-27+\ldots$ divergira (q=-3)
- $2+1+\frac{1}{2}+\frac{1}{4}+\dots$ konvergira $(q=\frac{1}{2})$

Geometrijska vrsta konvergira, ko je |q| < 1. (kako jim to razložiti??? Ker ni samo, da prištevaš vedno manjše delčke, saj harmonična vrsta divergira ...)

$$S = \lim_{n \to \infty} S_n = \lim_{n \to \infty} \frac{a_1(q^n - 1)}{q - 1} = \lim_{n \to \infty} \frac{a_1q^n - a_1}{q - 1} = \frac{a_1}{1 - q}$$

(Levi člen gre v 0, ker je |q| < 1. Če ne zastopijo, si lahko pomagaš z grafom funkcije x^n , ali pa kar konkretno številko. q načeloma lahko zapišeš kot ulomek ...)

Vaje:

- Ahil začne teči na razdalji 100 m pred želvo. Je 10x hitrejši od želve. Kdaj jo dohiti? $100 + 10 + 1 + 1/10 + \ldots = 111, \overline{1} \ldots$
- izračun vsote s to formulo, kakšne enačbe (npr. za kateri x je vrsta konvergentna), lahko je dano zaporedje, lahko je dana vsota in drugi člen, obseg likov na slikci . . .
- zapiši $4, \overline{12}$ z ulomkom (= $4 + \frac{12}{100} + \frac{12}{100^2} + \ldots$, lahko pa po vsaki decimalki posebej in imaš dve vsoti. Nato še na način iz 1. letnika, da preveriš.)
- Poenostavi $\sqrt{2\sqrt{2\sqrt{2\sqrt{2}\dots}}}$ (= $2^{1/2} + 2^{1/4} + 2^{1/8} + \dots = 2$, potem pa še na lažji način, če vse skupaj označiš z x: $x = \sqrt{2x}$.)

(Omeni harmonično vrsto!!! Lahko napišeš programček, ki ti izračuna, koliko členov moraš sešteti, da dobiš vsoto večjo od x. Za katerokoli vsoto moraš dobiti nek x.)

Tema: Zaporedja Poglavje: Obrestni račun Oblika: frontalna Pripomočki: tabla

Razlaga izrazov glavnica, obrestna mera ... Pač osnovno o bančništvu ...

NAVADNO OBRESTOVANJE

$$G_n = G_0 + G_0 \frac{p}{100} n$$

OBRESTNO OBRESTOVANJE

$$G_n = G_0 r^n, r = 1 + \frac{p}{100}$$

Primerjava z novčičem, kako je eksponentna bolj naraščujoča ...

OBROČNO ODPLAČEVANJE (VPLAČILA IN IZPLAČILA)

n let vplačujemo obroke a. Koliko se nam nabere na koncu na banki? (s premico)

$$S_n = ar^{n-1} + \ldots + a = \frac{a(r^n - 1)}{r - 1}$$

Izposodimo si G denarja, ki ga odplačujemo n let. Koliko mora znašati vsak obrok d?

$$Gr^n = dr^{n-1} + \ldots + d \to d = G\frac{r^n(r-1)}{r^n - 1}$$

NAČELO EKVIVALENCE GLAVNICE - relativna obrestna mera

$$r_{(n)} = 1 + \frac{p/n}{100}$$

Vaje:

Terezija Krečič, ?